

OPONENTSKÝ POSUDEK DIZERTAČNÍ PRÁCE

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK

Pronikání zábavy do zpravodajského paradigmatu, její reflexe a vliv na veřejnou sféru

Doktorand: Mgr. David Klimeš

Školitel: prof. PhDr. Jan Jiráček, Ph.D.

Autor se rozhodl věnovat u nás dosud velmi málo probádanému tématu. „Zežabavňování“ je potřeba zkoumat, protože proniká do všech mediálních produktů, „postihlo“ všechny umělecké druhy a žánry a všechny tyto své „cíle“ razantně proměnilo.

Předkládaná práce nabízí poměrně systematický přehled o různých dimenzích zkoumaného jevu. Vzhledem k tomu, že jsem měl možnost posuzovat předchozí verzi práce, s úlevou konstatuji, že se kvalitativně proměnila o tři třídy výše. **Především autor text ukáznil.** Odpustil si rozbíhavost, která jej odváděla od podstatného a značně práci znehledňovala. Citáty palety mediálních odborníků zapojil do svého výkladu funkčně a již nepůsobí jako přehlídka načtené literatury. Díky tomu je první, výkladová část práce, již zřetelná; jednotlivé řezy se sice stále potýkají s mohutnou tematickou prostupností, ale to je asi u tak abstraktního fenoménu přirozené. Naopak oceňuji, že se s různými dimenzemi problému snažil autor vyrovnat a od sebe je odlišit.

Upřímně řečeno, po přečtení práce jsem měl pocit, že je to práce úplně nová, a že má s tou předchozí verzí jen málo společného. Snažil jsem se nehledat, co doktorand kde změnil, snažil jsem se práci si přečíst pokud možno nezaujatýma očima. A výsledek mne velmi mile překvapil.

- 1) Autor se pokusil **zjasnit používanou terminologii**, v případě medializace-mediaticizace jde dokonce o vymezení se zralého vědeckého odborníka.
- 2) Velmi šťastné bylo **rozšíření pohledu o vliv na veřejnou sféru**. Díky tomu se autorovi uvolnily ruce pro jasnější oddělení procesů komercializace nebo vztahu médií a politiky.
- 3) Práce získala na kvalitě i díky výraznějšímu **zapojení televizního zpravodajství**, výsledek tak působí vyváženě a je úměrně rozkročen mezi printová a elektronická média.
- 4) Vítám, že Klimeš **přichází s vlastními tezemi**, ke kterým dochází na základě dílčího (např. str. 44), ale i hlavního zkoumání – zde lze spatřovat přínos práce pro obecnější diskusi. Byla to jedna z mých výtek, myslím, že nyní jsou cíl a naplnění práce zřetelné.
- 5) Je velmi pozitivní, že se **výzkum metodologicky zjasnil**: použitá metoda různých diskursivních strategií Ruth Wodakové je čistě autorovou volbou a je možné hovořit o její adekvátnosti, ale aplikovaná na dvě jasně vybraná témata zkoumání (novoroční projev prezidenta a schvalování rozpočtu v letech 2000-2009) dávají naději na validitu výsledku.
- 6) Za přínosné do diskurzu naší mediologie považuji **rozbor tzv. emocionální veřejné sféry a tzv. lehkých zpravodajských médií**, neboť jsou někde na půli cesty mezi „touženou“ kritickou veřejnou sférou a „odsuzovanou“ zábavou. Je potřeba se vyrovnat s tím, že někteří lidé se k mediálním produktům plnícím *popisné předvedení informace* (tzv. seriózní tisk atd.) vůbec nedostanou a čerpají informace pouze z produktů *interpretativně zastupujících* (talk-show,

seriály atd.). O to větší pozornost by podle mého měl být věnována právě hraničním formátům a produktům (ona lehká zpravodajská média), protože ta v sobě zahrnují dynamiku neustálého souboje mezi extrémními póly. A v nich je ono *pronikání infozábavy do zpravodajského paradigmatu* nejzřetelnější, nejvlivnitelnější a nejnebezpečnější.

- 7) Ještě bych ocenil *reprezentativnost výběru materiálu*, na němž autor své teze dokládá, mikrosonda do mediálního uchopení volby prezidenta je dokonce půvabná, články typu Čeští Oškaři 2011 jsou na stránkách Hospodářských novin alarmující.

K práci nemám zásadních připomínek. Trvám dále na své interpretaci, že pořad Jana Krause s H. Vondráčkovou byl Radou České televize hodnocen zcela chybně z hlediska vyváženosti veřejné služby, a že jeho hlavním prohřeškem bylo nenaplnění žánru zábavného pořadu, tedy šlo o prohřešek odborně-dramaturgický. A pak se domnívám, že kapitola 1. 2. neodpovídá na otázku z názvu *Ohrožuje infozábava veřejnou sféru?*, resp. že ani odpovědět nechce a nemůže, neboť je přehledem možných úvah na dané téma – tj. položit otázku do názvu je nepatřičné, nehledě na to, že je to otázka manipulativní a tzv. návodná.

Rád bych autorovi práce (a také jeho školiteli!) pogrataloval k práci, která má nesporné kvality, v níž se přehledně uvažuje o důležitém a málo reflektovaném fenoménu, a může tak sloužit jako východisko k dalším bádáním, nebo jako učební text. A také k posunu, který jsem měl možnost v průběhu oponentního řízení zaznamenat.

Práci doporučuji k obhajobě a k diskusi.

Doc. MgA. Martin Štoll, Ph.D.

Katedra mediální tvorby a publicistiky

Literární akademie (Soukromá vysoká škola Josefa Škvoreckého), s. r. o.

V Praze 29. května 2012